

DOUGLAS GORDON, EMPIRE, TONTINE LANE, GLASGOW, 1997 (TURNER PRIZE VINNARI 1996)

Hóast ekki stórvegis listamarknaður, listasamlari ella privatar samlingar finnast í Skotlandi, er Glasgow (ein av býunum í Bretlandi, har størst munur er millum fátæk og rík) síðan 1980-ini vorðin víðakendur fyri at skapa listafólk, listafeløg og gallarí av serkendum altjóða støði.

Tað, ið hevur fingið Glasgow í listarlíga altjóða brennidepilin, er hvussu listafólk skipa seg. Tá lítið og onki var av figgjarligum stuðuli ella framsýningar-møguleikum hjá ungum listafólkum, funnu tey stuðul aðrastaðni: hjá hvørjum øðrum, hjá Glasgow School of Art og hjá nýstovnaða Third Eye Center mitt í býnum. Tey brúktu heim síni, bygningar í miðbýnum, sum stóðu tómir, býarparkirnar og gøturnar.

EIN FANTASTISK RESSURSA

Transmission Gallery varð stovnað í 1984 og byrjaði eitt rák, ið síðan er farið um alt Bretland og síðan um allan heim: The Artist Run Space. Hetta merkir, at ein nevnd av listafólkum sjálvi leiða gallarið og allan aktivitet í gallarínum. Transmission Gallery varð stovnað av listafólkum fyri listafólk. Tey uppfundu eina skipan, ið merkti, at Transmission ikki hevur nakrar leiðara sum so, men gallarið er í staðin skipað av eini nevnd av fimm listafólkum, ið hvør kann sita í tvey ár í mesta lagi. Harafrtat kann ein og hvør vera limur. Sum limur hevur tú ókeypis atgongd til útbúnað sum videotól, kamera, HD-projektør, kopimaskinu o.a., umframt atgongd til hølini í kjallaranum, ið kann brúkast sum fundarhøli, at vísa filmar, smærri framsýningar og

framløgur. Tað er ein fantastisk ressursa, sum so at siga øll ung listafólk í Glasgow brúka, vitja og arbeiða við. Transmission Gallery er ikki eitt kommersielt gallarí, tvs tey selja og keypa onga list, so øll verkætlanin er stuðlað av skotska listagrunninum Creative Scotland.

Fleiri onnur støð eftir somu filosofi og hugburði eru síðan sett á stovn. Eg kann nevna Embassy Gallery í Edinburgh (2004), Generator Projects í Dundee (1996) og Studio Voltaire í London (1994). Serliga í Glasgow er The Artist Run Space nakað, ið listafólk taka til sín, og so at siga hvør árgangur, ið gongur á Glasgow School of Art, hevur sína egnu versión av einum líknandi iniciativ.

Eg var við at stovna Hotel Gilchrist í 2009, 2010 og 2011. Vit høvdu framsýningar í einum viktorianskum íbúðarblokki, har bara næmingar á Glasgow School of Art búðu. Triðja hvønn mánað hevði øll uppgongin sína egnu framsýning í eitt vikuskifti. Tað var vilt, frekt og skitið, men listin var spennandi og avbjóðandi, og so at siga hvørjaferð endaði framsýningin við at politiið varð tilkallað vegna larmi. So blivu vit eitt sindur eldri, listin meira búgvín og listafelagið fylgdi við. Hotel Gilchrist er ikki til longur, men fólk frá sama iniciativi eru farin víðari at arbeiða við Transmission Gallery, David Dale Gallery og Artist Studios, South Side Studios og Duchy Gallery – øll nýggjari gallarí og atelier, ið eru skipað í sama anda. Sjálf varð eg við at stovnað Glasgow Open House Art Festival, ið er ein festivalur av framsýningum í íbúðum hjá listafólkum yvir alt Glasgow. 52 framsýningar vóru við í ár.

DO IT YOUR SELF

Tað ið hesi feløgini hava til felags er, at tey eru stovnað av listafólkum, ið hava tikið sína egnu listarligu menn-

ing í egnar hendur. “Do It Your Self” mentanin er ryggurin í so at siga øllum listarligum aktiviteti í Glasgow, bæði innan myndlist og tónleik. Um ongir framsýningarmøguleikar eru, har tú býrt, er ikki neyðugt at flyta til London ella Berlin. Skipa fyri tíni egnu. Finnur tú ongi høli? Hvat er galið við kjallarinum, ella stovuni, ella gongini, ella kioskini, sum fór fallt í fjør og sum liggur beint við, har tú býrt?

Mentaliteturin er sera ólíkur teimum stóru listahøvudsstøðunum í heiminum, ið eru merktir av kapping og ídnaði. Í Glasgow er ein serligur solidaritetur millum øll listafólk og tónleikarar. Eg gloymi aldrin tað kvöldið eg og trý vinfólk sótu og drukku vín í stovuni við Turner Prize nomineraðu og vinnarinum David Shrigley og Douglas Gordon. Teir komu til mína fernisering sum var í kjallarinum sama kvöld. Teir vóru á einum pubbi tætt við og sóu plakatina fyri framsýningina, sum teir hildu síggja spennandi út. Ein annan dagin kom YBA listakvinnan Christine Borland, nominera til Turner prísín í 1997, at hjálpa mær at vaska upp aftan á eitt symposium í vinmaður mín hevði skipað fyri.

Týski listafrøðingurin og kuratørurin Hans Ulrich Obrist kallar fyribrigdið “The Glasgow Miracle”. Míni ráð til føroysk listafólk eru, at um tað ber til í Glasgow, ber tað til allastaðni. So tað er bara at byrja. Tað, at skapa er bara ein brotpartur partur av listini. Sum ungt listafólk hevur tú eisini móguleikar at skapa karmarnar sum listin verður víst í, og tað er serliga umráðandi. Eitt brot eftir høvundan Alasdair Gray kemur mær til hugs: “Work as if you live in the early days of a better nation.”